

Bijlage

Taakopdracht ambtelijke Studiegroep Invulling klimaatopgave Green Deal

Aanleiding

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet het Klimaatakkoord gepresenteerd: in alle sectoren worden de komende jaren maatregelen getroffen gericht op het realiseren van een nationale emissiereductie van 49% in 2030, ten opzichte van het jaar 1990. Op 11 december 2019 presenteerde de Europese Commissie haar European Green Deal. De Green Deal sluit op hoofdlijnen goed aan bij het nationale Klimaatakkoord. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de ambitie van de Europese Commissie om tot een hogere Europese reductiedoelstelling voor 2030 te komen. De Europese Commissie doet momenteel een impact assessment van varianten van Europese opgaven en de mogelijke invulling daarvan, die aan het einde van de zomer 2020 gereed moet zijn. De impact assessment is gericht op een ophoging van het EU-doel naar 50 tot 55%. De inzet van het kabinet is, conform het regeerakkoord, om een aangescherpt EU-doel van 55% vast te stellen.

Probleemstelling

Indien de Green Deal leidt tot een verhoogde Europese ambitie voor 2030, heeft dit ook gevolgen voor de reductieopgave in Nederland. Wat de nieuwe Europese ambitie wordt, is nog wel geruime tijd onderwerp van politieke discussie. Daarmee is de extra opgave die hier voor Nederland uit voortvloeit nog onzeker. Toch lijkt het verstandig voorbereidingen te treffen op een aanvullende opgave voor Nederland.

Dit vraagstuk zal door een volgend kabinet moeten worden opgepakt. Besluitvorming over een hogere Europese doelstelling vindt mogelijk eind dit jaar plaats (mogelijk inclusief een verdeling op hoofdlijnen van deze opgave over de ETS en non-ETS sectoren), de verdeling daarvan tussen landen zal in 2021/2022 worden vastgesteld, met als gevolg dat het aan een volgend kabinet is om invulling te geven aan een eventuele aanvullende opgave.¹ Het voorstel is daarom een ambtelijke studiegroep in te richten die, onafhankelijk van de politiek, bouwstenen uitwerkt voor de invulling van een mogelijke aanvullende nationale opgave. Door deze opzet kan het ambtelijke traject worden benut door een volgend kabinet.

Opdracht aan de ambtelijke studiegroep

De ambtelijke studiegroep wordt gevraagd een analyse uit te voeren van de impact van de Europese Green Deal op het nationale klimaatbeleid. Hieronder wordt kort weergegeven wat de uitgangspunten/reikwijdte is van deze analyse en wordt een overzicht gegeven van de vragen die in deze analyse dienen te worden beantwoord.

Uitgangspunten en reikwijdte analyse

- De analyse biedt inzicht in de consequenties voor het Nederlandse klimaatbeleid bij een hoger Europees reductiedoel en de verdeling tussen ETS en non-ETS-sectoren². Daarbij is het doel dat de uitkomsten van de analyse i) kan worden benut voor de inzet van Nederland in Europees verband voor het vaststellen van de Europese reductiedoel en de bijbehorende ETS- en non-ETS-reductieopgave (en gerelateerde doelen zoals hernieuwbare energie en energiebesparing) en ii) de discussie over de wenselijkheid van het aanpassen van de nationale reductiedoelstelling zoals opgenomen in de Klimaatwet en (iii) mogelijkheden uitzet voor beleidsmatige invulling van de reductiedoelen.
- Ter onderbouwing van de analyse worden drie illustratieve samenhangende varianten van beleidspakketten voor een intensivering van het nationale klimaatbeleid uitgewerkt, waarmee wordt bijgedragen aan de Europese doelstelling van 55% op basis van verschillende budgetaannames: budgetneutraal, +20% en -20%.³ Met deze beleidspakketten wordt, naast de budgettering, tevens het bredere spectrum aan keuzes inzichtelijk gemaakt voor de aanpak van

¹ In september zal de Europese Commissie haar impact assessment presenteren over een ophoging van het EU 2030-broeikasgasreductiedoel naar 50 tot 55%. Op basis hiervan zal de Europese Raad een besluit nemen over het herzien van het EU 2030-doel. In 2021 zal de Europese Commissie vervolgens een voorstel doen voor het aanpassen van de onderliggende wetgeving.

² Onder non-ETS sectoren worden ook LULUCF geschaard.

³ Hierbij wordt uitgegaan van een doelstelling van 55% in Europa, omdat hierbij maximaal de consequenties wordt weergegeven op het nationale Nederlandse klimaatbeleid.

het klimaatbeleid, waarbij in ieder geval wordt ingegaan op het effect van i) een alternatieve reductiedoestelling, ii) een alternatieve verdeling van de opgave over de verschillende sectoren en iii) de onzekerheden in de autonome ontwikkeling van de emissies.

- Als uitgangspunt voor deze analyse wordt als theoretisch ankerpunt voor de uitwerking van de verschillende beleidsscenario's een indicatief nationaal reductiepercentage gehanteerd dat gelijk is aan het Europese reductiedoel (te weten 55%). Op dit moment is uiteraard nog niet duidelijk wat de daadwerkelijke nationale reductieopgave zal zijn, aangezien deze afhankelijk is van diverse factoren, waaronder de uiteindelijke hoogte van het Europese reductiedoel, de verdeling van deze opgave tussen de non-ETS en ETS-sectoren, de verdeling over de lidstaten en de keuze om al dan niet een nationale ETS-doelstelling vast te stellen. Hierdoor kan de uiteindelijke nationale reductieopgave zowel hoger als lager dan 55% uitvallen. Hier wordt in de beleidspakketten rekening mee gehouden.
- Tot slot worden maatregelen geïnventariseerd en uitgewerkt in alle sectoren, zonder politieke taboes, die kunnen bijdragen aan een Europees reductiedoel van 55% in 2030. Daarbij worden maatregelen uitgewerkt die zijn gericht op subsidiëring, normering of beprijzing en wordt onderscheid gemaakt tussen maatregelen in ETS en non-ETS sectoren.

De Studiegroep zal niet ingaan op het vraagstuk van financiering van de energietransitie omdat dit onderwerp is van het IBO financiering. Ook zal de Studiegroep niet ingaan op de ruimtelijke opgave van de transitie. Deze is onderwerp van het IBO ruimtelijke ordening.